

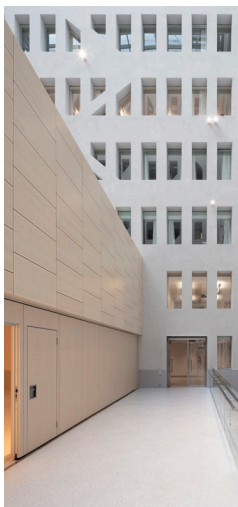
Ansvarskod för leverantörer

Detalj från Nationalmuseum
Foto: Melker Dahlstrand

Ale stenar

Kvarteret Björnen
Foto: Anders Fredriksén

Läckö slott | Foto: Bert Leandersson

Ekar på Visingsö | Foto: SFV/Magnus Laupa

Kort om Statens fastighetsverk (SFV)

SFV:s viktiga samhällsuppdrag är att förvalta och utveckla byggnader och miljöer som den svenska staten äger. Myndigheten arbetar på uppdrag av Sveriges regering.

SFV förvaltar

- cirka 3 000 byggnader i Sverige (slott, parker, regeringsbyggnader, domstolar, teatrar, museer, fästningar, kungsgårdar m.m.)
- ungefär en sjundedel av Sveriges mark (6,4 miljoner hektar skogar, fjäll, renbetesland, myrar och jordbruksmarker m.m.)
- svenska ambassader, residens och institut i ett 60-tal länder.

Fastigheternas värde uppgår till drygt 13 miljarder SEK.

Foto: Jeanette Hägg Lund

Ömsesidigt förtroende

På Statens fastighetsverk (SFV) ska vi inom vårt uppdrag bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning, såväl i Sverige som utomlands. Genom detta bevarar och utvecklar vi värden till nytta för ägare, hyresgäster och besökare, i dag och i framtiden. Myndigheten är en av de största förvaltarna av Sveriges kultur- och naturmiljöer och har ett särskilt ansvar för att trygga och utveckla deras värden. SFV förvaltar även andra fastigheter för vilka staten har ett särskilt ansvar. Som statsanställda arbetar vi på medborgarnas uppdrag. Vi ska uppträda på ett sätt som bidrar till samhällsnytta och till att bygga och bevara förtroendet för myndigheterna och staten.

SFV:s arbete är förankrat i den statliga värdegrunden: demokrati, legalitet, objektivitet, fri åsiktsbildning, respekt för allas lika värde samt effektivitet och service. SFV:s ambition är att arbeta på ett strukturerat sätt för en hållbar utveckling i hela organisationen och tillsammans med myndighetens intressenter. Vi vill samverka med seriösa och ansvarstagande leverantörer. Den här ansvarskoden definierar viktiga krav och förväntningar på samarbetet.

Vi tror på en konstruktiv och öppen dialog kring frågorna för att bygga ömsesidigt förtroende och åstadkomma gemensam utveckling i en hållbar riktning.

Ingrid Eiken Holmgren, Generaldirektör Statens fastighetsverk

Innehåll

Ömsesidigt förtroende	3
Grunderna för ansvarskoden	5
Syfte och omfattning	5
Lagar, förordningar m.m.	5
Affärsetik	6
Korruption, mutor och jäv	6
Informationshantering	6
Arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter	8
Arbetsmiljö och säkerhet	8
Anställningsavtal och arbetstid	8
Lön och ersättning	8
Diskriminering och trakasserier	8
Föreningsfrihet och rätt till kollektiv förhandling	9
Barnarbete och unga arbetstagare	9
Tvångsarbete	9
Miljö	11
Förtroende och efterlevnad	11
Ömsesidigt förtroende	11
Efterlevnad och uppföljning	11

Grunderna för ansvars-koden

Syfte och omfattning

Denna ansvars-kod bygger på den statliga värdegrunden och på väl etablerade konventioner och deklara-tioner för mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter, antikorrup-tion och miljö¹. Ansvars-koden är även en del i att konkretisera myndighet-ens hållbarhetspolicy och arbete för Agenda 2030².

Ansvars-koden ska respekteras av SFV:s leverantörer, inklusive konsul-ter och entreprenörer som arbetar i uppdrag åt SFV. Syftet med ansvars-koden är att tydliggöra SFV:s krav och förväntningar på leverantörerna för att tillsammans utvecklas i en hållbar riktning.

Leverantören förväntas arbeta för att leva upp till koden inom den egna verksamheten och att ställa motsva-rande krav på anlidade underleveran-törer. Ansvars-koden utgör en viktig grund för uppföljning av SFV:s leverantörskedja.

Lagar, förordningar m.m.

Legalitetsprincipen ingår i den statliga värdegrunden och betyder att verk-samheten ska vara rättssäker. För SFV:s leverantörer betyder det att leverantören ska följa gällande lagar, förordningar, föreskrifter och standar-der i de länder där leverantören bedri-ver verksamhet. Leverantören ska också inneha alla för verksamheten nödvändiga tillstånd, licenser och registreringar.

Om gällande lagar, förordningar och standarder i ett land där leveran-tören eller någon underleverantör är verksam erbjuder ett lägre skydd för anställda, miljön eller det lokala sam-hället än vad som framgår av denna ansvars-kod, ska leverantören verka för att uppnå bestämmelserna i denna kod.

1 såsom FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, International Labour Organizations (ILO:s) kärnkonventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, FN:s konvention mot korruption och FN:s Global Compact.

2 <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Affärsetik

Korruption, mutor och jäv

Objektivitet är en princip i den statliga värdegrunden. Det handlar om att agera sakligt och opartiskt.

Även effektivitet och service är delar i den statliga värdegrunden, vilket bland annat innebär att skattemedel ska hanteras effektivt. För SFV:s leverantörer betyder det att verksamheten ska bedrivas enligt god affärssed, följa gällande upphandlings-, skatte- och konkurrenslagstiftning och hålla en hög etisk standard. Leverantören ska arbeta för att korruption, mutor, jäv, penningtvätt eller otillåten konkurrensbegränsning inte förekommer.

Representation ska präglas av öppenhet, måttfullhet och alltid ha ett naturligt samband med affärsrelationen. SFV:s medarbetare får inte erbjudas någon form av otillbörlig betalning, gåva eller annan ersättning som kan påverka, eller som kan uppfattas påverka, SFV:s objektivitet och opartiskhet.

Informationshantering

Öppenhet och yttrandefrihet är grundpelare i demokratin. Statlig verksamhet ska bedrivas på ett sätt som möjliggör insyn i myndighetenas arbete.

Utgångspunkten är att information som genereras inom uppdraget tillhör myndigheten och därmed är allmän handling. Huvudregeln är att allmän handling är offentlig. Inskränkning i handlingsoffentligheten sker om det föreligger någon form av sekretess.

SFV hanterar en del säkerhetsklassad och känslig information. Information som rör SFV:s verksamhet eller SFV:s kunder och andra samarbetspartners får enbart användas för det ändamål den är avsedd. Förbehåll och eventuell sekretess kvarstår efter avslutat uppdrag.

Arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter

Arbetsmiljö och säkerhet

Leverantören ska tillhandahålla en säker och hälsosam arbetsmiljö som efterlever tillämpliga lagar, krav och branschstandarder. Leverantören ska identifiera vilka risker som finns i verksamheten avseende arbetsmiljö och säkerhet och arbeta för att förebygga olycksfall, skador och sjukdom.

Alla som arbetar för leverantörens räkning ska få information om säker arbetsmiljö, de eventuella hälsorisker som arbetet kan medföra samt brandsäkerhet, på ett språk som de förstår.

Allvarliga olycksfall eller tillbud som sker under arbete för SFV ska omgående rapporteras till SFV.

Anställningsavtal och arbetstid

Alla anställda bör ha skriftliga anställningsavtal översatta till ett språk de förstår samt ha rätt till lagstadgad ledighet inklusive sjuk- och föräldraledighet. Veckoarbetstiden får inte överstiga de lagliga gränserna. Alla anställda ska ha rätt till veckovila enligt gällande lagstiftning.

Veckovilan måste vara tillräcklig för att säkerställa fysisk och psykisk återhämtning, i syfte att undvika arbetsplatsolyckor och stressrelaterad ohälsa.

Lön och ersättning

Lön, förmåner och ersättning för övertid bör vara skäliga, och uppfylla nationellt lagstiftad minimilön eller branschens etablerade lönenivåer.

Berättigad lön ska utbetalas regelbundet, direkt till anställda och på utsatt tid.

Diskriminering och trakasserier

Respekt är en princip i den statliga värdegrunden som innebär att alla människor ska behandlas lika och med respekt och värdighet. För SFV:s leverantörer innebär det att leverantören ska arbeta för att diskriminering, oavsett diskrimineringsgrund³, inte får förekomma vid vare sig rekryteringsförfarande, lönesättning, utbildning eller uppsägning. Leverantören ska arbeta för att ingen form av trakasserier, mobbning, hot, förtryck eller annan kränkande fysisk eller verbal behandling ska förekomma. Anställda som påtalar missförhållanden inom verksamheten får inte särbehandlas. Leverantören ska arbeta för att främja mångfald och likabehandling.

3 Diskriminering får inte förekomma baserat på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Föreningsfrihet och rätt till kollektiv förhandling

Leverantören ska respektera att alla anställda har rätt att välja om de vill ansluta sig till fackförening eller inte samt om de vill delta i kollektiva förhandlingar. Den anställdes val ska inte medföra risk för vedergällning, hot eller ofredande. I länder där fackföreningsfriheten är inskränkt ska leverantören sträva efter en miljö där företagsledning och anställda kan diskutera frågor kring lön, arbetsvillkor och arbetsmiljö på ett konstruktivt sätt utan att de anställda drabbas av negativa konsekvenser.

Barnarbete och unga arbetstagare

Leverantören ska säkerställa att barnarbete inte förekommer. Med barn avses personer under 15 år. Unga arbetstagare (under 18 år) får inte genomföra nattarbete, farligt eller tungt arbete.

Tvångsarbete

Leverantören ska säkerställa att allt arbete sker under frivilliga former. Ingen form av tvångsarbete eller arbete kopplat till någon form av hot eller bestraffning är tillåten. Anställda får inte tvingas deponera identitetspapper hos sin arbetsgivare.

Anställda ska vara fria att avsluta sin anställning efter en rimlig uppsägningstid.

Miljö

Leverantören ska säkerställa efterlevnad av all relevant lagstiftning inom miljöområdet. Leverantören ska identifiera och analysera den direkta och indirekta miljöpåverkan från sin verksamhet samt arbeta med ständiga förbättringar.

Leverantören ska arbeta för att minska klimatpåverkan och effektivisera energi-, vatten- och övrig resursanvändning. Behovet av klimatanpassning ska beaktas inom uppdraget. Hänsyn ska tas till verksamhetens

påverkan på och möjlighet att gynna den biologiska mångfalden. Skadliga utsläpp till luft, mark och vatten ska minimeras. Avfall ska hanteras ansvarsfullt och i linje med lokala föreskrifter.

Vid val av material och kemikalier ska påverkan på hälsa och miljö beaktas. För byggprojekt och fastighetsdrift i Sverige ska material och kemikalier uppnå bedömningen ”accepteras” eller ”rekommenderas” enligt kriterierna i Byggsvarubedömningen⁴.

Förtroende och efterlevnad

Ömsesidigt förtroende

För att SFV ska kunna kräva att leverantörer arbetar för att leva upp till koden är det helt centralt att SFV som myndighet också lever upp till innehållet. Om ni som leverantörer ser att SFV i samarbetet inte lever upp till delar i ansvarskoden vill vi att ni rapporterar detta till SFV, till er kontaktperson, via e-post eller telefon⁵ eller anonymt via SFV:s visseblåsarfunktion⁶. Lyft gärna även eventuella etiska dilemman som uppkommer i relationen till SFV, så att vi tillsammans kan utvecklas och tydliggöra gemensamma förhållningssätt. Fri åsiktsbildning är en princip i den statliga värdegrunden och innefattar bland annat öppenhet, yttrandefrihet och meddelarfrihet.

Efterlevnad och uppföljning

SFV tror på en öppen dialog och förväntar sig att myndighetens leverantörer respekterar denna kod och arbetar aktivt tillsammans med SFV i dessa frågor.

För avtal där ansvarskoden ingår, ger leverantören SFV rätt att genomföra uppföljning mot innehållet i ansvarskoden. Uppföljningen kan även utföras av tredje part. SFV har även rätt att granska åtgärdsplaner och kontrollera att dessa implementeras. Om leverantören avviker ifrån villkoren i ansvarskoden och om överenskomna åtgärder inte sker inom överenskommen tid, kan det komma att påverka det affärsmässiga samarbetet.

4 www.byggsvarubedomningen.se, undantag/avsteg beslutas av SFV.

5 Kontaktuppgifter finns på www.sfv.se

6 www.statensfastighetsverk.whistleblower.se

Sex grundläggande principer – det är vad SFV står för

Den statliga värdegrunden består av sex principer som beskriver vilka professionella värderingar som ska prägla alla statsanställda. Den sammanfattar de grundläggande värderingarna i det svenska samhället och uttrycks i våra grundlagar och lagar.

Demokrati

Statsanställda arbetar på medborgarnas uppdrag och ser till att de beslut som riksdagen och regeringen fattar blir verklighet. De ska uppträda på ett sätt som bidrar till att bygga och bevara förtroendet för myndigheterna och staten.

Legalitet

Legalitetsprincipen betyder att den verksamhet som myndigheterna bedriver är rättssäker och att lagar och regler följs.

Objektivitet

Alla måste kunna lita på att statsanställda agerar sakligt och opartiskt. Det innebär bland annat att vara uppmärksam på intressekonflikter, samt anmäla bisysslor och jäv och självklart inte agera korrupt.

Fri åsiktsbildning

Öppenhet är en grundprincip i demokratin. Yttrandefrihet, meddelarfrihet och offentlighet gäller. I staten finns det också förbud mot efterforskning och repressalier som innebär att arbetsgivaren inte får ta reda på källor eller visselblåsare eller att straffa den som uttalat sig kritiskt i media.

Respekt för alla människors lika värde, frihet och värdighet

Det innebär att respektera de mänskliga fri- och rättigheterna och att inte diskriminera någon på grund av till exempel kön, ålder, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

Effektivitet och service

Staten ska förena effektivitet med service och tillgänglighet. Staten ska också informera, vägleda och ge råd på ett enkelt och begripligt sätt samt utföra uppgifterna på ett effektivt sätt och hushålla med resurserna.

